

МЕХАНІЗМ ПІДТРИМКИ ФОНДІВ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ

Даний документ розроблений в рамках проекту «Інструменти розвитку бізнесу Львівської області», який реалізовується Департаментом економічної політики Львівської обласної державної адміністрації та агенцією економічного розвитку PPV Knowledge Networks за рахунок коштів Державного бюджету України, отриманих від Європейського Союзу в рамках виконання Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної політики

ВСТУП

Малий бізнес в Україні має обмежений доступ до капіталу - банківські кредити є недоступними для малих підприємств через необхідність мати ліквідну заставу або поручителів та високі процентні ставки. Відповідно, єдиним реальним джерелом фінансування касових розривів та інвестиційних проектів є власний прибуток, заощадження, позики родини, знайомих або неформальні ринки позикового капіталу. За таких умов розвиток малого бізнесу, особливо у малих містах, утруднюється, з відповідною втратою робочих місць для місцевого населення.

За одним з визначень, фонди мікрокредитування - це спосіб поєднання тимчасово вільного капіталу підприємців, місцевого населення та програм підтримки (грантових, комерційних) для створення доступного для місцевого МСП джерела кредитних коштів.

У більшості міст є підприємці або заможні мешканці, які мають вільні кошти. Більшість з них стикалась з проблемою нестачі обігових коштів або довгих коштів для розвитку власного бізнесу на певному етапі становлення бізнесу. Частина з таких підприємців може внести невеликі кошти у спільний фонд мікрокредитування, з якого інші місцеві підприємці та компанії зможуть отримувати позики. Фактично, фонд мікрокредитування - це каса взаємодопомоги місцевих підприємців. Проводячи засідання щомісяця, або, за потреби, частіше, комісія фонду з видачі мікрокредитів оперативно затверджує подані заявки і дозволяє налагодити горизонтальні зв'язки між підприємцями, стимулювати співпрацю та взаємодопомогу. Фонд може отримувати безповоротну допомогу за користування позикою, але ці суми повинні бути суттєво меншими за ставки за банківськими кредитами.

З юридичної точки зору фонди мікрокредитування в Україні не регулюються, але вимагають обережного підходу до організації, оскільки можуть вважатися наданням фінансових послуг - видом діяльності, який вимагає відповідної ліцензії.

Поворотна фінансова допомога в Україні є цілком законною і відповідно надання позик фондом оформлюється договором поворотної фінансової допомоги. Винагорода за користування позикою оформлюється окремим договором про оплату послуг проектного супроводу (оскільки зазвичай члени фонду також допомагають порадами чи консультаційними послугами) або благодійним внеском на розширення фонду.

Фонд у розмірі 1 - 5 млн. грн. є оптимальним для невеликого міста. У середніх та великих містах таких фондів може бути кілька і вони можуть створюватись за галузевою ознакою, наприклад для підприємств сфери HORECA, торгівлі, тощо. Відшкодування за користування позикою не повинно бути більшим ніж 10% в річному еквіваленті, а ще краще - бути на рівні 5-7%. Поворотна допомога надається без застави, але з обов'язковим дотриманням правил фонду.

Цільовою групою для такого Фонду є місцеві підприємці, мікро- та малі компанії, фермери.

Організація, яка управляє Фондом може отримувати безповоротну фінансову допомогу (відсоток) за надання послуг з обслуговування фонду. Цей відсоток не

повинен бути великим (2-5% на рік), оскільки в протилежному випадку це спотворює сенс створення фонду. Проте низький відсоток за адміністрування створює правильну мотивацію розширювати розмір фонду.

Як і у випадку виведення на ринок нового продукту, для повноцінної діяльності Фонду необхідний час для того, щоб потенційні інвестори та позичальники дізнались

про його існування і звикли до використання такої послуги. Конкурентами фонду можуть у перспективі стати банки, але виключно за умови зміни ситуації на ринку та суттєвим зменшенням ставок за банківськими кредитами. Конкурентами також є неформальні (і часто нелегальні) позичальники.

Ризиками функціонування Фондів мікрокредитування є:

- Комерційні - труднощі позичальників, затримки платежів, виведення коштів з фонду інвесторами;
- Операційні - вчасне оформлення документів, відсутність кворуму на засіданнях комітету, де приймаються рішення щодо виділення фінансування тощо;
- Психологічні - бажання стягувати високий відсоток з позичальників, зважаючи на суттєву різницю у ставках банківських кредитів та фондів мікрокредитування.

Незважаючи на ці ризики, Фонд мікрокредитування може стати добрим інструментом підтримки МСП, які потребують коштів, з одного боку, а з іншого – інструментом для розміщення тимчасово вільних коштів МСП, у яких вони є.

1. ПРАКТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДІВ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ

З метою подальшого розвитку діяльності з кредитування МСП у Львівській області, що покликана забезпечити малі та середні підприємства тривалим і надійним джерелом фінансування, є підтримка фондів мікрокредитування бізнесу. Створення фондів використовувалось ЄС як один із інструментів комплексу антикризових заходів з підтримки МСП. Розробка механізму функціонування фондів сприятиме реалізації політики розвитку підприємництва шляхом залучення й ефективного використання фінансових ресурсів на поворотній і безповоротній основі, фінансування цільових програм та проектів, часткової сплати відсотків за видані підприємцям кредити установами банків.

Фонд мікрокредитування - це інституція (організація), створена з метою розвитку та підтримки малого та середнього бізнесу шляхом надання мікрокредитів.

Європейська Комісія визначає поняття «мікрокредит» як позику у сумі до 25 000 євро для підтримки розвитку індивідуального підприємництва (фізичних осіб-підприємців) та малих підприємств.

Мікрокредит має подвійний вплив:

- економічний - дозволяє створювати прибуток, генеруючи активи
- соціальний - сприяє соціальному включенню (social inclusion) та відповідно фінансовій інтеграції (financial inclusion) окремих фізичних осіб

Принципи функціонування:

- процес кредитування має на меті не отримання прибутку, а є інструментом підтримки становлення і подальшого розвитку суб'єктів малого підприємництва
- кредитування здійснюється через спеціалізовану небанківську установу, для якої це є виключним видом діяльності
- забезпечення максимальної доступності кредитних ресурсів для широкого кола суб'єктів малого підприємництва
- спрощений порядок надання мікрокредитів, «дешево» адміністрування кредиту
- незабезпеченість мікрокредитів заставою, що передбачає застосування інших засобів забезпечення зобов'язань, в першу чергу, поруки і гарантії
- короткостроковість мікрокредитів

Мета функціонування

Фонди мікрокредитування створюються для надання допомоги малому бізнесу та фізичним-особам-підприємцям при зачаткуванні та у ході розвитку власної справи.

У світовій практиці підприємці мають право брати мікрокредит тільки на визначені цілі, окрім:

- цілей споживчого характеру
- виробництва і торгівлі зброєю, військовим обладнанням
- виробництва наркотичних, алкогольних та тютюнових виробів
- грального бізнесу
- інвестицій у цінні папери
- діяльності, забороненої з екологічних міркувань

Напрямки фінансування

- програми по зниженню рівня бідності - кредитування способ надання допомоги бідним верствам населення в розширенні їх економічної самостійності і отриманні додаткових джерел доходів

- програми самозайнятості, які допомагають мікропідприємствам забезпечити роботою власника або його сім'ю
- програми розширення і реорганізації мікропідприємств, які допомагають їм збільшити об'єм виробництва і розширити штат співробітників, що дозволяє фірмам перейти в розряд малих підприємств і мати доступ до ресурсів банківської системи

Схема роботи Фонду

Практика функціонування Фондів мікрокредитування бізнесу вже набула значного поширення у Польщі. У кожному воєводстві є організації, які надають мікрокредити бізнесу¹. Це і Агенції регіонального розвитку, позичкові фонди, фундації розвитку, центри підтримки бізнесу, інкубатори та ін.

Натомість, в Україні практика функціонування Фондів мікрокредитування бізнесу не набула значного поширення. Лише окремі організації створили Фонди підтримки підприємництва на своїй території, які надають мікрокредити для суб'єктів малого підприємництва. Досвід їх функціонування поданий у наступному розділі.

¹ <http://www.pzfp.pl/?p=fundusze>

2. ФОНДИ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

2.1. Фонди підтримки підприємництва у місті Ладижин Вінницької області, місті Бурштин Івано-Франківської області, смт. Добротвір Львівської області

Фонди створено Агенціями місцевого економічного розвитку (АМЕР) в рамках реалізації Стратегії соціального партнерства компанії ДТЕК і відповідних міських рад. Адміністратором Фондів є АМЕРи. Фонд може наповнюватися бюджетними коштами, коштами спонсорів та коштами, отриманими в рамках здійснення діяльності.

Мета діяльності цих Фондів – надання фінансової допомоги у вигляді поворотної фінансової допомоги для розвитку існуючого та започаткування нового бізнесу на території населених пунктів.

Кошти, що надходять до Фонду використовуються на:

- Надання поворотної фінансової допомоги на фінансування підприємницьких проектів, збільшення основних та оборотних фондів
- Надання поворотної фінансової допомоги на фінансування освітніх заходів, для підвищення рівня бізнес-освіти суб'єктів підприємницької діяльності, організацію та проведення досліджень, науково-практичних конференцій, виставок, ярмарків тощо, дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки
- Надання поворотної фінансової допомоги щодо створення об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, для надання суб'єктам підприємницької діяльності методичної, методологічної, правової, консультативної та іншої допомоги
- Надання поворотної фінансової допомоги на втілення нових бізнес-проектів (Start-Up-ів)

Кошти Фонду надаються суб'єктам малого підприємництва для фінансування за такими напрямками:

- виробництво, переробка і збут виробленої продукції
- придбання техніки, обладнання, новітніх технологій у сфері енергозбереження та альтернативної енергетики
- впровадження виробничої діяльності
- будівництва та реконструкції виробничих приміщень
- ведення соціального підприємництва

Порядок подання на отримання поворотної фінансової допомоги:

- Для отримання поворотної фінансової допомоги подається заява встановленого зразка та пакет документів в Фонд
- Поданий пакет документів оцінюється і приймається рішення про надання чи не надання поворотної фінансової допомоги
- Після винесення позитивного рішення, отримувач надає безповоротну фінансову допомогу за майбутнє користування активами Фонду
- Після отримання фінансової допомоги Фонд надає у користування суму необхідну заявнику
- Отримувач повертає фінансову допомогу Фонду рівними частинами на протязі попередньо затвердженого періоду та графіку

Відбір вказаних проектів здійснюється Експертною комісією, склад якої затверджується керівним органом Агенції місцевого економічного розвитку.

Для участі у конкурсі на отримання поворотної фінансової допомоги не допускаються суб'єкти малого підприємництва, якщо вони:

- визнані банкрутами або стосовно них порушено справу про банкрутство
- перебувають у стадії ліквідації
- подали недостовірну інформацію щодо проекту або свого фінансового стану
- подали конкурсну пропозицію, яка не відповідає напрямку використання коштів
- мають прострочену заборгованість по кредитах, отриманих в фінансових установах
- мають прострочену заборгованість по обов'язкових платежах

Експертна комісія для оцінки конкурсних пропозицій проводить фінансову, техніко-економічну та юридичну бальну оцінку усіх конкурсних пропозицій.

Критеріями оцінки проектів є:

- фінансово-економічні показники проекту (частина власних коштів Учасника в вартості проекту, передбачуваний рівень рентабельності, строк окупності проекту, платоспроможність Учасника, фінансово-економічний стан Учасника тощо)
- виробничі показники проекту (забезпеченість матеріальними та трудовими ресурсами Учасника на початок проекту)
- соціальні показники проекту (кількість створених та збережених робочих місць, надходження платежів до міського бюджету тощо)
- інші показники відповідно до конкурсної документації

Фінансова допомога надається на умовах поворотності (платність, строковість, поворотність, забезпеченість). За користування фондом клієнт може надавати безповоротну фінансову допомогу.

2.2. Фонд підтримки підприємництва Сокальської агенції регіонального розвитку (АРР)

Фонд підтримки підприємництва – структурний підрозділ Агенції, який створений для фінансової підтримки суб'єктів підприємництва. Фонд надає фінансову поворотну безвідсоткову позику суб'єктам малого підприємництва для покращення їх фінансового стану, збільшення кількості та покращення якості послуг та продукції, збільшення кількості робочих місць.

Розмір Фонду становив – 200 тис. грн. Розмір мікrokредитів – до 50 тис. грн. Джерела формування стартового капіталу – спонсорські внески. Фонд спрямований насамперед на надання допомоги місцевим підприємцям.

Фонд функціонував до 2014 року.

2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО МЕХАНІЗМУ ПІДТРИМКИ ФОНДІВ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ

Для забезпечення функціонування механізму підтримки Фондів мікrokредитування бізнесу, у Програму підвищення конкурентоздатності Львівської області рекомендується включити Завдання 6. «Підтримка Фондів мікrokредитування бізнесу».

Рекомендований стратегічний підхід до підтримки Фондів мікrokредитування бізнесу (далі – ФМК) у Львівській області:

- 1) підтримувати Фонди мікrokредитування, а не безпосередньо надавати кредити чи кредитувати через банківські установи
- 2) підтримувати екосистеми фінансової підтримки мікробізнесу
 - агенції місцевого економічного розвитку
 - фонди громад
 - місцеві асоціації підприємців
- 3) підвищувати соціальну солідарність підприємців через їхнє залучення до підтримки ФМК
 - успішні підприємці допомагають молодим
 - відновлення практики кредитних спілок ХХ століття

Доцільність мікrokредитування через ФМК, а не Департамент економічної політики Львівської ОДА:

- Департамент не має права надавати поворотну фінансову допомогу і отримувати кошти від суб'єктів МСП за користування мікrokредитами
- Надання мікrokредитів потребує значних затрат часу на підписання Договорів, узгодження графіку платежів і обробку платежів. Виконання цих дій – невласлива функція для Департаменту, основним завданням якого є вироблення політик і моніторинг їх виконання
- Мікrokредитування буде значно дешевше і ефективніше, якщо цим буде займатися спеціалізована організація

Тому рекомендується, щоб Департамент економічної політики не адміністрував роботу Фондів мікrokредитування бізнесу. Значно ефективнішою буде підтримка вже діючих організацій, які можуть адмініструвати роботу ФМК.

Рекомендована схема роботи ФМК:

- Суб'єкт МСП подає у ФМК пакет документів на конкурс для отримання поворотної фінансової допомоги
- ФМК визначає переможця і оформляє договір надання поворотної фінансової допомоги
- ФМК і суб'єкт МСП укладають окремий договір на проектний супровід з боку ФМК. По суті, це плата за надання поворотної фінансової допомоги

Підтримка Фондів мікrokредитування бізнесу в рамках Програми підвищення конкурентоспроможності може полягати у наповненні Фонду коштами для видачі мікrokредитів. Цей механізм і повинен бути визначений у Завданні 6. «Підтримка Фондів мікrokредитування бізнесу».

Рекомендується визначити 2 типи підтримки:

- 1) Базовий капітал
 - Великий внесок - 3 млн грн
 - 1 фонд на рік
 - Раз на 5 років

2. Відновлення капіталу

- Відновлення втрат від інфляції
- Невеликий внесок - 500 тис грн
- 2 фонди на рік (ті, хто вже отримували базовий капітал)
- Раз на 3 роки

Нижче представлено істотні умови, які рекомендується врахувати при розробці механізму підтримки Фондів мікрокредитування бізнесу у Львівській області:

Процедури

- Конкурсний відбір оголошувати за наявності у бюджеті Львівської області коштів на реалізацію Завдання 6. Програми підвищення конкурентоспроможності
- Підтримку надавати Фондам мікрокредитування бізнесу, які за результатами конкурсного відбору отримали найвищий бал
- Термін відбору Фонду, якому буде надана підтримка – максимально 5 місяців. При цьому, 1 місяць – на підготовку Департаментом умов конкурсного відбору, 3 місяці – на подачу конкурсних пропозицій учасників відбору, 1 місяць – на оцінювання і визначення переможця
- Плата за проектний супровід повинна направлятися на збільшення суми коштів Фонду

Вимоги до учасників

- Офіційна реєстрація на території Львівської області
- Наявність статусу неприбутковості
- Немає заборгованості із виплати заробітної плати та сплати податків
- Не перебуває у стані ліквідації
- Має визначену особу, відповідальну за адміністрування роботи Фонду мікрокредитування бізнесу

У разі невідповідності цих вимог, пропозиція учасників не може оцінюватися.

Пакет документів на участь у конкурсі

- 1) Заява у довільній формі на участь у конкурсному відборі для отримання коштів на функціонування Фонду мікрокредитування бізнесу за підписом керівника організації
- 2) Інформація про організацію, у якій має бути зазначено:
 - Контактна інформація – назва організації, адреса, телефон, електронна пошта, інтернет-сайт (в разі наявності), прізвище та ім'я керівника організації, його телефон і електронна пошта, прізвище та ім'я особи, відповідальної за адміністрування роботи Фонду мікрокредитування бізнесу, її телефон і електронна пошта
 - Досвід реалізації проектів за підтримки міжнародних фінансових організацій та фондів
 - Участь у галузевих асоціаціях/об'єднаннях
- 3) Виписка із Єдиного державного реєстру
- 4) Статут організації
- 5) Порядок проведення конкурсу на отримання поворотної фінансової допомоги суб'єктам малого і середнього підприємництва (далі – МСП), у якому має бути зазначено:
 - Вимоги до суб'єктів МСП
 - Цілі, на які можуть бути використані кошти
 - Термін надання поворотної фінансової допомоги
 - Сума допомоги для 1 суб'єкта МСП
 - Плата за проектний супровід (у % від суми поворотної фінансової допомоги), яку зобов'язаний сплатити суб'єкт МСП за користування коштами
 - Пакет документів на участь у конкурсі
 - Процедура подання документів суб'єктами МСП

- Отримання та реєстрація конкурсних пропозицій
 - Процедура і критерії оцінювання
 - Процедура отримання поворотної фінансової допомоги
 - Політика уникнення конфлікту інтересів
 - Очікуваний вплив ФМК
- 6) Шаблон Договору про надання поворотної фінансової допомоги та плати за проектний супровід, у якому має бути зазначено:
- Предмет, сума та термін
 - Умови надання допомоги / плати за проектний супровід
 - Порядок та графік повернення допомоги / надання плати за проектний супровід
 - Права та обов'язки сторін
 - Відповідальність сторін
 - Порядок розгляду суперечок
 - Форс-мажорні обставини
 - Строк дії Договору та інші положення
 - Моніторинг впливу поворотної фінансової допомоги на розвиток бізнесу
 - Реквізити та підписи сторін
- 7) Гарантійний лист про співфінансування Фонду мікрокредитування за бізнесу за підписом керівника організації, яка надасть співфінансування (в разі наявності)
- 8) Довідка про відсутність заборгованості із виплати заробітної плати та сплати податків
- 9) Резюме персоналу, які займатимуться адмініструванням Фонду мікрокредитування бізнесу
- 10) Фінансовий звіт за останній рік (в разі наявності)

Оцінювання

- Оцінювання конкурсних пропозицій учасників проводить Експертна комісія у складі 5 осіб – по 1 від Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації та постійної комісії з питань будівництва, житлово-комунального господарства, енергоефективності, альтернативної енергетики, промисловості та інвестиційної політики Львівської обласної ради, а також 3 представники від організацій підтримки бізнесу, які працюють у Львівській області
- Рекомендується, щоб кожен член Експертної комісії підписував Декларацію добросовісності та відсутності конфлікту інтересів
- Рекомендується, щоб члени Експертної комісії подавали у Департамент економічної політики форми оцінювання в електронному вигляді
- У формі оцінювання конкурсних пропозицій учасників передбачити розділ із обґрунтуванням кожної оцінки. Рекомендується, щоб кожен член Експертної комісії обґрунтував свою оцінку по кожному критерію оцінювання (мінімум 20 слів та максимум 100 слів)
- Рекомендується опубліковувати на сайті Львівської обласної державної адміністрації заповнені членами Експертної комісії оцінки по кожній конкурсній пропозиції учасників. Оцінки повинні бути публічними, але деперсоналізованими. Це дозволить збільшити довіру до Програми

Критерії оцінювання

- 1) Співфінансування Фонду від суми коштів, виділених з бюджету Львівської обласної ради, де:
- 5 балів – більше 100%
 - 4 бали – 91 – 100%
 - 3 бали – 61 – 90%
 - 2 бали – 21 – 60%
 - 1 бал – 0 – 20%
 - 0 балів – відсутнє співфінансування

- 2) Плата за проектний супровід (у % від суми поворотної фінансової допомоги), яку повинен заплатити суб'єкт МСП за користування коштами Фонду:
 - 5 балів – до 1%
 - 4 бали – від 1,1 до 2%
 - 3 бали – від 2,1 до 4%
 - 2 бали – від 4,1 до 7%
 - 1 бал – від 7,1 до 10%
 - 0 балів – більше 10,1%
- 3) Термін роботи організації, де:
 - 5 балів – більше 5 років
 - 4 бали – від 4 до 5 років
 - 3 бали – від 3 до 4 років
 - 2 бали – від 2 до 3 років
 - 1 бал – від 1 до 2 років
 - 0 балів – менше 1 року
- 4) Загальна кількість виданих мікrokредитів за час роботи організації, де:
 - 5 балів – більше 51 мікrokредиту
 - 4 бали – від 21 до 50 мікrokредитів
 - 3 бали – від 11 до 20 мікrokредитів
 - 2 бали – від 6 до 10 мікrokредитів
 - 1 бал – від 1 до 5 мікrokредитів
 - 0 балів – організація не видала жодного мікrokредиту

Умови для скасування підтримки Фонду мікrokредитування бізнесу

- Порушення умов Програми
- Виникнення конфлікту інтересів
- У Департамент економічної політики надійшли 3 скарги від суб'єктів МСП, які визначені Департаментом економічної політики як обгрунтовані для скасування підтримки

Звітування

- Організація, яка перемогла у конкурсі, повинна впродовж 3 місяців після завершення підтримки надати інформацію по кожному отримувачу мікrokредитів із вказанням суми наданих коштів, термін, на який їх було надано, термін повернення коштів, суми коштів, отриманих від суб'єкта МСП за користування коштами

Оцінка впливу

- Організація, яка перемога у конкурсі, повинна щороку під час підтримки і 2 роки після її завершення, надати інформацію про вплив мікrokредитів на розвиток суб'єктів МСП
- Показники, за якими відбуватиметься оцінка впливу діяльності ФМК – вплив на збільшення обсягів продажів товарів/робіт/послуг, вплив на збільшення кількості робочих місць, вплив на створення нових видів продукції/послуг, вплив на зростання експорту

Ці рекомендації повинні пройти обговорення із усіма заінтересованими сторонами та, в разі їх прийняття, бути інтегрованими у Завдання 6. «Підтримка Фондів мікrokредитування бізнесу» Програми підвищення конкурентоспроможності Львівської області.

Авторський колектив дослідження:

Володимир Воробей – директор агенції економічного розвитку PPV Knowledge Networks, vv@ppv.net.ua

Володимир Крижанівський – керівник проекту «Інструменти розвитку Львівської області», vk@ppv.net.ua

Авторський колектив щиро вдячний за допомогу та сприяння у підготовці дослідження Роману Филипіву – заступнику голови Львівської обласної державної адміністрації та Марті Бухтіяровій – т.в.о. директора Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації.

Про PPV Knowledge Networks

Агенція економічного розвитку, що допомагає розвиватись бізнесам та створює системи підтримки бізнесу на територіях. Ми розробляємо стратегії та бізнес-моделі, генеруємо проектні ідеї та впроваджуємо проекти, готуємо аналітику та супроводжуємо інвестиції. PPV Knowledge Networks є Центром інформаційної підтримки у м. Львові, створеним у рамках програми EU4Business за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку.

www.ppv.net.ua

<https://www.facebook.com/ppvknowledgenetworks>

Підтримка бізнесу Львів

Агенція PPV Knowledge Networks за підтримки Департаменту економічної політики ЛОДА підтримує інформаційний ресурс для малого та середнього бізнесу Львівської області “Підтримка бізнесу Львів”.

www.business-support.lviv.ua

<https://www.facebook.com/BusinessSupportLviv/>

Про проект

Проект «Інструменти розвитку бізнесу Львівської області» - це спільний проект Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації та агенції економічного розвитку PPV Knowledge Networks.

В рамках проекту буде розроблено і вдосконалено інструменти розвитку бізнесу у Львівській області, а саме:

- Механізм відшкодування відсоткової ставки за кредитами для МСП
- Механізм надання ваучерів (інноваційних, маркетингових та ваучерів на консалтингові послуги) для МСП
- Механізм підтримки Фондів мікрокредитування бізнесу

У 2019 та 2020 році буде проведений конкурс на відшкодування відсоткових ставок за кредитами та на надання фінансової підтримки підприємствам у формі ваучерів.

Проект реалізовується за рахунок коштів Державного бюджету України, отриманих від Європейського Союзу у рамках виконання Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної політики.